

Wiadomości krajowe.

— Ze Lwowa. —

N. Pan mianować raczył radliczbowego Galicyjskiego Radcę Appellacyynego publicznego Professora prawa natury i prawa kryminalnego przy Uniwersytecie Lwowskim: Maxymiliana Fürgera z Reichtborn rzeczywistym Radcą Appellacyynym w Galicyi.

N. Pan na mocą najwyższego postanowienia nadać raczył przez śmierć Floryjana Habel uwolnione miejsce głównego Zarządcy poczty we Lwowie tutejszemu Kontrolorowi poczty Franciszkowi Gaberle.

U w i a d o m i e n i a

C. K. Rządu krajowego.

Najiaśniejszy Pan najwyższą uchwałą z dnia 8. Czerwca r. b. raczył stosownie do przepisów najwyższego uniwersału z dnia 8. Grudnia 1820 nadać Antoniemu Steinhoforowi szmuklerzowi i właścicielowi domu w Gracu pod Nrm. 413 pięcioletny przywilej na wynalazek a) za pomocą wodotrwałej laki polspolitym świeżym tynkiem suche, albo na iahkolwiek sposób zawilgocone części domu, lub też ścisny murowane trwale narzucić, i takowyż ciągle tak sucho utrzymywać, że na nim każde malowidło lub obicie bez uszkodzenia dadz można, i b) przez wspomniane dwa produkty wsiąkanie wody, koło ceglannego lubinowego muru kamiennego płynący, zapopieź, przyczem z resztą każdego czeladnika mularskiego do téj roboty dogodnie użyć można.

Najiaśniejszy Pan najwyższą uchwałą z dnia 16. Czerwca r. b. i stosownie do przepisów Patentu z dnia 8. Grudnia 1820, raczył Faustynowi Bozzoni mierniczemu w gminie S. Zeno w obwodzie Brescii i mieszkającemu, nadać przywilej trzyletny na wynalazek swiercić sterty siana, i warstwę z tegoż siana z łatwością, i precyzją podnieść do góry tym końcem, i przy ten środek całą wagę sterty, gdyby ta z przyczyn w opisie i instrukcyi użytego niniejszego mechanizmu, należycie oznaczoną być nie mogła, nie mniej wewnątrzny stan siana w głębi-sterty, sposobem łatwym do

pojęcia poznać, do czego cały mechanizm składa się istotnie z żelaznej rury, do której końca spodniego przyprawione są stalowe nożyce krające wewnątrz brzegów rury i w kształcie płomienia kończące się, przez co całe to narzędzie ma postać wielkiego świdra wydrążonego.

Najiaśniejszy Pan najwyższą uchwałą z dnia 6. Kwietnia r. b. i stosownie do przepisów najwyższego uniwersału z dnia 8. Grudnia 1820 nadać raczył Józefowi Knezauerek i Ernestowi Franciszkowi Steiner, obydwóm w Wiedniu na niższej studziennicy ulicy pod Nrm. 1131 mieszkającym, pięcioletny przywilej na wynalazek nowej metody, produkowania wódki i spiritusu w dowolnym stopniu koncentracji, tudzież likworu, wyciągania bardzo zyskownego kawy i stoda, w ogólności zaś przedsiębrania ekstrakcy i filtracyi każdego rodzaju, i za pomocą teyże samey mechaniczno-fizycznej metody nadania także ruchu machinom.

C. K. Rząd krajowy Galicyjski uchwalił, aby następującym poddanym Cyркуtu Kołomyjskiego, którzy po 200 sztuk drzewa owocowego nasadzili, i takowe do płodności doprowadzili, a to każdemu z nich nagrody prawnie ustanowionej po 6 Cz. Zł. czyli po dwadzieścia siedm ZR. w monecie konwenyynnej wypłacono było, iako to: Antoniemu Tutniniem, Janowi Zykalukowi, Janowi Kuniczakowi, Maxymowi Miliczakowi inaczey Trykubiakowi, Romanisze Dosiny, Kościowi Sysakowi, Grzegorzowi Szewczukowi, Janowi Semczukowi, Michałowi Dolinemu, Piotrowi Andrusiowemu, Fedorowi Semczukowi, Andrusiowi Woytękowi, Jakóbowi Marusiakowi, Fedorowi Michajlikowemu, Olexie Semenowemu, Dmitrowi Andrusiowemu, Prokopowi Tutniniem, Wasylowi Balaczukowi, Piotrowi Kocobie, Myhaforowi Semczukowi, Hryciowi Skrypniczukowi, Wasylisze Andrusiowy, Iwanowi Semenowemu z Korszowa, tudzież Kościowi Sawczukowi, Mihołaiowi Lewickiemu i Dmitrowi Zydałkowi z Lisek.

Przy rozdawaniu nagród za polepszenie chowu bydła rogatego prawnie ustanowionych,

na dniu 5. Maia r. b. w Kentach przedsięwziętém, otrzymał poddany Franciszek Baśczyk z Podlesia 8 ZR. w M. K. nagrody za przychów piękney krowy.

Co do powszechnéj podaie się wiadomości.

Hurs Wiedeński z dnia 16go Sierpnia: Obligacyio długu Stanu 5 procentowe w M. K. 81 5/16. — Obligacyie na pożyczkę do wygrania przez losy z r. 1820 za 100 ZR. M. K. — Obligacyie na pożyczkę do wygrania przez losy z r. 1821 za 100 ZR. M. K. 101 1/8. — Certyfikaty na pożycz. z r. 1821 za 100 M. K. — Hurs na Augsburg za 100 Kur. 98 7/8 Uss. — 2 M. — Moneta konwencyyna za 100, 249 7/8. — Akcyio bankowe, iedna po 921 ZR. M. K.

Wiadomości zagraniczne.

Portugalia i Brazylia.

Trzydziestu osobom nakazano oddalić się ze stolicy do różnych miast Królestwa, a to z tey przyczyny, ponieważ dowiedziono im, że bywały w tajemnych posiedzeniach, a dalsze ich przebywanie w Lizbonie mogłoby być niebezpieczne tak dla nich, iak i dla krain. Wszyscy wygnancy odebrali polecenie ażeby się więcey nie okazali przeciwnymi prawności Rządu Króla Jmci. Nakazano im, ażeby niewdawali się w żadne tajemne związki, inaczéy sądownie ścigani będą. Inne 34 osób wezwano ażeby przyzwycioie się zachowały, i ażeby nie łączyły się z żadnemi tajemnymi towarzystwami. Osobami temi są fabrykanci, kupcy, mnieysi urzędnicy, dwóch Adwokatów i ieden członek Stanów P. Travassos. Kupiec Parretto wzbraniał się uczynnić zadosyć rozkazowi i niechciał udać się na prowincyją, poczem kazano mu wyjechać z Królestwa. P. Oliveira, twórca spisu wygnanego rojalistów Madery niechciał udać się na miejsce wygnania, wyznaczone mu w Portugalii, iednakże Maderę opuścić musiał. Wymazano z wojskowéy listy Pułkownika Cabreira z drugiego pułku artyleryi, Pułkownika Pamplona-Moniz i Podpułkownika Marinho Pereire zato, że uciekli do Hiszpanii. Gáy wpadną w ręce Portugalczyków stawieni będą przed sąd woienny. Uwolniono ze służby Pułkownika Pinto, Soxerata i Serpajinta. Te to są środki bezpieczeństwa, których rząd użyć był przymuszony.

Hiszpania.

»Gwiadza z d. 4. Sierpnia donosi pod d. 29. Lipca następujące wiadomości z wielbióy główneý kwatery w Ocanna:

»Xiążę Angoulême w nylepszym znaydaie się zdrowiu. Przymuią nas wszędzie z

niewymownym zapałem, a Xiążęcia witaią wszyscy imieniem Wybawiciela Hiszpanii.«

»Ballesterosa opasano koło Jaen. Albo bić się będzie musiał, albo się poddać ze szozatkami swoiego oddziału.«

»Goniec przybyły właśnie z Puerto de Santa Maria bardzo pomyslnie przywiózł wiadomości.«

»Francuzki Pułkownik postany d. 26. Lipca (?) do Kadyxu, przytyty został od ludu z naywiększemi oznakami radości.«

Wiadomości z Madrytu dochodzą do dnia 30. Lipca i brzinią w sposób następujący:

»Rząd odebrał wiadomości z Kadyxu z d. 23. Lipca: Król i Królewska rodzina znajduią się w dobrém zdrowiu.«

»Związki z Kadyxem codzien trudniejszy się stają, a blokada ściślejszą. Funt chleba pszennego kosztuje 18—20 realów (4—5 ZR.) a pierwsze artykuły potrzeby są w tymże samym stosunku.«

»Dnia 21. wplynął do portu Kadyckiego okręt Angielski z b. derą parlamentarską. Przedmiot iego poselstwa staie się powodem rozmaitych domysłów.«

»Xiążę Angoulême wyjechał dnia wczorayszego (28.) o 2 godzinie z rana do Sewilli. Odiazd ten naypewniejszą napawa nas nadzieią, że zbliża się czas wybawienia naszego ukochanego Monarchy, i koniec cierpien, na które naród ntyskaie.«

»Rejencyia poczyuita nayprzyzwoitsze środki, ażeby Xiążę Jegomość i oddział który Mu towarzyszy, mieli wszystko w drodze co potrzeba i ażeby Xiążę wszystko tam zastał, czego wymaga godność Jego osoby, naszego dostojnego wybawcy, który nie zważa na trudy chcąc wprowadzić do naszego krain porządek i spokoyność.«

»Nim Xiążę Jenerał Naczelnik opuścił Madryt wydał następujące rozporządzenie:«

»Marszałek Oudinot Jenerał naczelny pierwszego oddziału woyska będzie dowodzącą nowey Kastylii, Estremadury, Segowii, Leonu, Salamanki, Valladolidu, Gallicyji i Asturyi. — Główną iego kwatery będzie Madryt.«

»Xiążę Hohenlohe Jenerał naczelny trzeciego oddziału woyska będzie głównym dowodzącą prowincyi Santandern, Burgos, Sorgi, Santo-Domingo, Alawy i Biskajyi, Wittoryia będzie główną iego kwatery.«

»Marszałek Margrabia Lauryston Jenerał naczelny drugiego odwodowego oddziału woyska będzie dowodził prowincyiami Gui-

puscoa, Nawarrą, Arragonią i niższego Ebru. Główną jego kwaterą będzie Toloza.»

»Jenerał Porucznik Hrabia Mollitor wódz naczelny drugiego oddziału wojska będzie głównym dowódcą nad Królestwami Walencji, Murcyi i Grenady.» (Jego główna kwatery nie jest oznaczona.)

»Jenerał Wice-Hrabia de Foissac-Latour, Jenerał naczelny iedney operacyney kolumny będzie głównym dowódcą w Królestwie Kordowy i Jaen.»

»Nakoniec Jenerał Porucznik Hrabia Bordesoult wódz naczelny pierwszego odwodowego wojska będzie dowódcą w Królestwie Sewilli i kierować będzie obrotami pod Kadyxem.»

»Za główną kwaterę wyznaczono mu Puerto de Santa Maria i t. d.»

Wielka Brytania i Irlandya.

Dnia 30. Lipca rozeszła się wiadomość po Londynie interesująca każdego, a której potwierdzenia każdy sobie życzył. Okręt poławiający wieloryby, przybywszy ze słodkiego morza, gdy się był zapędził aż do Valparaiso, zapewniał, że odważnemu Kapitanowi Parry udało się znaleźć przeprawę na północno zachodniy stronie i że widziano go na cichym morzu.

Gazeta Exeterska pisze, że w Brystolu ze 3,000 dzieci mających od 4 do 14 lat biega przez większą część dnia po ulicach szukając sposobności do kradzieży.

Szpak Edynburski opowiada, że pewny człowiek w Kirkcaldy ma takie dwie myszy, które przedzeniem wełny zarobią na dzień 5 penców, pisze oraz, że człowiek ten wprawia do tego inne myszy.

Francya.

Telegraficzne doniesienie z Brestu donosi, że fregata la Cybele prowadząca do Lizbony nowego król. Francuzkiego Posła na Dworze Lizbońskim, Barona Hyde de Neuville, rozwinęła żagle z Brestu d. 31. Lipca. Dnia tego samego wypłynęły fregata la Nereide, korweta l'Egerie, bryg le Curieur i gabarra la Bretonne, celem połączenia się z eskadrami blokującemi Korunnę i Kadyx.

Już od kilku miesięcy w pobliskich Departamentach Paryża napastowali zbóycy podróźnych, a nawet rabowali powozy pocztowe. Naręście dnia 27. Lipca udało się Parzykięj Policji poymać sześciu z tych zbóyców, poczem i całą zgraię poymano, składającą się blisko z 20 osób.

Włochy.

Były Cesarz Meksykański, Augustyn Yturbido, przybył na pokładzie okrętu Rawlina z rodziną swoją do Liworno, a teraz odbywa w pewnym szpitalu kwarantannę. Jeden ze synów jego umarł w drodze.

Niemcy.

Podług Gazet powszechnych, ten co napisał list groźny do Xiążęcia Heskiego do Neandorfu, ma to być podoficer, nazwiskiem Eichenberg.

Królestwo Polskie.

Postanowieniem Namiestnika Królewskiego z d. 24. Czerwca r. b. opłata cła wychodowego w kraju od skór surowych dotąd po 25 Złt. pol. od cetnara taryfą celtoznaczona, do 6 Złt. pol. od cetnara, iako ilości odpowiadający cłu wychodowemu w Cesarstwie Rossyjskiem od skór surowych ładem prowadzonych, oznaczonemu, niżoną została.

Rossya.

Cesarz Jegomość wyjechał d. 16. Lipca z Carskiego Siola do osad wojskowych do Hrabiego Araktszyewa, gdzie zabawi się przez dni kilka, a ztamąd pojedzie do Tulczyna. Z Tulczyna uda się do Moskwy, dokąd już wyprawiono ekwipaże. Na dzień 3. Sierpnia oczekują Cesarza Jmć na uroczystość w Peterhofie.

Ukazem JCMości do Rzządzającego Senatowi zdano Baronowi Campenhausen, tajnemu Racy i głównemu Kontrolorowi Państwa, biuro Ministra Spraw Wewnętrznych w czasie nieprzytomności Hrabiego Kotszuby, który dla odmiany na łagodniejszy klimat od Stolicy z całą rodziną swoją udał się do Krymu.

Cesarsko-Rossyjski Jenerał piechoty Hrabia Benkendorff, umarł w bliskości Rewalu d. 10. Czerwca, licząc lat 74.

Z Petersburga pod d. 22. Lipca donoszą: »Cesarz Jmć spodziewany tutaj dziś albo jutro z podróży, którą zeszedł tygodnia do Gubernii Nowogrodzkiej przedsiębrał, uda się za dni kilka do Kronstadtu, celem oglądania tamtejszego portu i stojący tam floty. — Urządzoną będzie nowa obwodowa Dyrekcya ceł dla Bessarabii.

Turcyja.

Dostrzegacz Austriacki z d. 16. Sierpnia umieścił następujące wiadomości:

— Z Konstantynopola d. 25. Lipca. —

Pożar, który d. 15. u Kassim Baszy w bliskości zbrojowni wybuchnął, pochłonął kiosk Baszy, Bagno, szkołę i geometryczną i 1500 prywatnych domów. Z bojaźnią oczekiwano większych spustoszeń, gdyby był ogień opanował zbrojownię. To się atoli nie stało i spaliło się tylko dwie małe fregaty i jedna większa, lecz stara i nieużyteczna. — Od dnia tego już więcej jak cztery razy niepokojoną była Stolica wieścią pożaru i chociaż nigdzie znaczny ogień nie wybuchnął, wszelako często wracanie się tego nieszczęścia było powodem rozmaitych domysłów i obaw, które atoli dotąd wcale się nie wyjaśniły.

Trudność dostania niezawodnych wiadomości z prowincyi, w których się znajduje teatr wojny, nie była nigdy większą, jak podczas tegorocznej wojennej wypr. wy. W. Porta zachowanie naglejsze milozer'a względem obrotów wojska i floty. Listowyaie nawet z mniejsz odległemi miastami podpada wielu przeszkodom i tylko z trudnością można się domyśleć prawdy z krążących prywatnych wieści. Tymczasem mając dostateczne dowody, następujące zdarzenia za niezmysłone uważać możemy:

Wojsko Tureckie wyruszyło różnemi miejscami przeciw Morei. Zajął Liwadyją, Teby i Ateny, a to zapewne z Negropontu, chociaż niektóre doniesienia zapewniają, że Turcy posiadają także Termopile. Ateny odebrał Omar Bei Musselim miasta Caristo i za to został Baszą trzech bunczuków i Wielkorzędcą Negropontu. Większa część mieszkańców Aten i Tebów uciekła na wyspę Salamis. W Acropolis znalazł się wprawdzie załoga z 300 ludzi złożona, zaopatrzona żywnością, bronią i zapasami wojennymi, lecz podług wyznania przybytych niedawno podróżujących nie myśli wcale długo się bronić. Zagraniczni Konzulowie znajdujący się w Atenach musieli oddalić się z tego miasta, do czego wezwano ich zaraz po odejściu powstanców. Konzulowie Austriacy i Francuzki przybyli właśnie do Syry.

Z drugiej strony Mustafa, Basza Sknary, o którego przybyciu do głównego wojska z oddziałem 12 do 15,000 ludzi powątpiewać nie można, doszedł aż do Salony i zajął pewne stanowisko na północnych brzegach odnogi Lepanto, co dowodzi, że ma zamiar,

udać się ze Scali, albo z innych miejsc brzegów do półwyspu. Turcy zdają się mieć plan obyejścia ciasny Korynthu i poselania przez odnogę pojedynczych oddziałów wojska do Morei. To nam wyjaśnia, dla czego Kapudan Basza, zgromadziwszy do siebie całą flotę (wyjąwszy oddział blokujący Napoli di Romania) i wykonawszy zupełnie pierwsze zamiary swoje, dotąd stoi nieczynnie pod Patras. Wojska pod Jusuf Baszą i Omerem Vrione znajdujące się w Albanii, lub już wyruszyły w pochód, lub nie za długo wyruszą, by działać przeciw Messalondze, którą dotąd tylko od strony morskiej blokują. *)

Doświadczeniem przeszłej wyprawy naucezeni Turcy tą razą bardzo powoli i bardzo uważnie przystępują do dzieła i obficie zaopatrzyli się w żywność i w inne potrzeby wojenne. O przygotowaniach Greków nic jeszcze z pewnością wiedzieć nie można. Wieści, które oni sami i ich przyjaciele względem tego rozgłaszają, zbyt są awanturnicze i ze złym stanem krajów powstałych zbyt nie zgodne, a żeby dać im jakąkolwiek wiarę. Czas dopiero okaże, co w tym było rzeczą prawdziwą.

Oprócz wypraw rozbójniczych i palnych ku brzegom Azjiatyckim, siłomorska powstanców nic dotąd widocznego w tej wyprawie nie wykonała, chociaż główne miejsca, do których się zgromadza Ipsara, Hydra i Spezzyia nie są więcej bezpośrednio zagrożone. Niektórzy przypisują tę nieczynność zupełnemu brakowi pieniędzy, inni ciągle wznawianym niezgodom, oddzielającym wyspy od stałego lądu, iedną wyspę od drugiej, a nawet trafia się, że na iednej i tej samej wyspie iedno stronnictwo od drugiego się oddzieli. Tym czasem krążą po Archipelagu zbójcy morscy nieuznawający żadnego Rządu, a którzy, ponieważ Tureckie handlowe okręty nie pokazują się wycy na tym morzu, iedynie żeglują Moorstw Europejskich niepokoją w największym sposobie.

*) Podług doniesień z Korfu z d. 25. Lipca Jusuf Basza, będący wtedy pod Prewezzą zgromadził do siebie 8,000 Albańczyków, którzy przybywali do niego po 100 albo po 200 ludzi w którym zgóry żółd dwumiesięczny wypłacił. Zaieggi Omera Vrione nie miały żadnego pomyslnego skutku.

(Do tego Numeru Gazety dołączony jest L. Numer Rozmaitości.)